

Світ-імперії базуються на вилученні додаткового продукту за допомогою данини або ренти-податку та його редистрибуції (перерозподіл за вертикаллю). Це великі територіальні держави, ієрархічно організовані, що контролюють внутрішню та зовнішню периферію. Світ-імперії були центрами цілих континентальних регіонів та джерелами військової, політичної та культурної експансії. Відмінна ознака світ-імперій – адміністративна централізація, домінування політики над економікою. У прикладі можуть стати світ-імперії Китаю, Османської держави тощо.

По-третє, крім світ-імперій Валлерстайн, слідуючи Броделю, зазначає існування світ-економік. Останні, на відміну від світ-імперій, інтегрувалися за допомогою економічних зв'язків, які пронизували політичні кордони країн. Згодом ідея світ-економік активно обговорювалася в історичній, особливо археологічній літературі. Ініціатором дискусії виступив відомий англійський археолог Колін Ренфрю. Він показав, що відносини в античному світі Середземномор'я не можуть бути описані за допомогою дихотомії «центр» – «периферія» та запропонував запровадити поняття рівнорівневих суспільств (peer polities). Потім ці ідеї були поширені і на інші історичні періоди та регіони світу. Було також відзначено велике значення у розвитку світ-економік міст-держав (Атен, Карфагена, Малакки, Венеції, Генуї, Антверпена, Ганзейського союзу та інших.).

По-четверте. Особливу увагу І. Валлерстайн приділяв капіталістичній світ-системі. Вона сформувалася у Європі протягом так званого «довгого XVI століття» (1450–1650 pp.) з урахуванням західноєвропейської світ-економіки. Ця світ-економіка виявилася унікальною у тому, що їй вдалося уникнути трансформації у світ-імперію. Уникнувши поглинання континентальною імперією Габсбургів, вона зазнала якісної трансформації і поступово поширилася по всьому світу, перетворившись на гегемона світового розвитку (капіталістичну світ-систему), підкоривши всі інші соціальні системи. Ці ідеї вперше були сформульовані у 1974 р. у першому томі найважливішої книги І. Валлерстайна «Сучасна світ-система». У другому та третьому томах Валлерстайн довів опис капіталістичної світ-системи до середини XIX ст.

Отже, як розвивається і чим характеризується така швидка за темпами розвитку і часом формування ця система, це питання, на яке він дає таку відповідь. Капіталістична світ-система характеризується безперервним накопиченням капіталу. Вона складається з трьох частин, які у певному сенсі є «ідеальними типами»: 1) «ядра» (стосовно сучасної світ-системи це найбільш високорозвинені країни Заходу з розвиненим індустріальним/постіндустріальним виробництвом та сильною державою); 2) «периферії» – країни та райони, що спеціалізуються на видобутку ресурсів, що мають селянську економіку та слабку державу (країни третього світу); 3) «напів-периферії» (країни модернізації «другої хвилі»; у XX ст. - країни соціалізму). На думку Валлерстайна, капіталістична світ-система заснована на нееквівалентному осьовому розподілі праці та експлуатації між ядром та периферією. Країни ядра змушують периферію постачати сировину за заниженими цінами, що сприяє процвітанню центру та зuboжіння периферії. Напів-периферія (її Валлерстайн порівнює із «середнім класом») рухлива, вона виконує амортизаційні функції і нерідко є джерелом різних інноваційних змін. Це один із найцікавіших компонентів теорії світ-систем.

Dong Tingting,
PhD student
of the Department of Philosophy,
National Technical University,
«Kharkiv polytechnic institute»,
Kharkiv, Ukraine,
Jamussi City, China

THE INTERNAL LOGIC OF COMBINING MARXISM WITH CHINA'S REALITY

Abstract: To deepen the understanding of the combination of Marxism and China's reality, it is necessary to thoroughly analyze its internal logic. The logical relationship between the three dimensions of theoretical logic, practical logic, and value logic in system analysis has important theoretical significance and practical value for promoting the sinicization and modernization of Marxism.

Keywords: Sinicization of Marxism; Theoretical logic; Practical logic; Value Logic

The internal logic of combining Marxism with China's specific reality includes three parts: theoretical logic, practical logic, and value logic.

1. Theoretical Logic: The Intrinsic Requirement of Sinicization of Marxism

The sinicization of Marxism is a profound and complex process that reflects the dynamic relationship between Marxism and the specific realities of China, and interprets the inevitability of the sinicization of Marxism from a natural perspective. Marx pointed out that "people should prove the truth of their thinking in practice, that is, the reality and power of their thinking, the inherent nature of their thinking." [1] This does not deny the rational value of humanity, but emphasizes the practicality of theory and the important significance of its application to practice.

2. Practical logic: Three leaps demonstrate the vigorous vitality of Marxism's sinicization and modernization

From the perspective of practical logic, the three leaps in the sinicization of Marxism demonstrate its vigorous vitality. General Secretary Xi Jinping pointed out that "Marxism has always been the guiding ideology of our party and country, and a powerful ideological weapon for us to understand the world, grasp laws, pursue truth, and transform the world." In the new era of socialism, in order to effectively respond to various risks and challenges that may arise, it is necessary to make Marxism forever imbued with the Chinese background. During the period of revolution and construction, the combination of Marxism with China's reality achieved important results, making the first leap in the localization of Marxism in China. During the period of reform and opening up and socialist modernization construction, leaders such as Deng Xiaoping and Jiang Zemin further promoted the integration of Marxism with China's reality, and facilitated another leap in the sinicization of Marxism.

3. Value Logic: The Sinicization and Modernization of Marxism Requires Adhering to the People's Stand

Since the founding of the CPC, the Party has always adhered to the political position of taking the people as the center and unswervingly implemented the mass line. This is the rooting of the people nature of Marxist theory in China and should be the value logic of combining Marxism with China's reality. "The nature of the people is the essential attribute of Marxism, and the Party's theory is a theory that comes from the people, serves the people, and benefits the people." [3] The CPC has always given play to the people's pioneering spirit and attached importance to the social and historical status of the people.

4. The intrinsic relationship between theoretical logic, practical logic, and value logic

In the process of combining Marxism with China's reality, we always adhere to taking the interests of the people as the starting point and foothold. Theoretical logic, practical logic, and value logic are interconnected and complementary organic whole, serving together to explore the internal logic of combining Marxism with China's specific realities.

In summary, theoretical logic, practical logic, and value logic are interrelated and interact with each other, together constituting the way of thinking and methodological system for people to understand and transform the world.

List of sources used:

1. The Central Committee of the Communist Party of China Marx Engels Lenin Stalin Collected Works of Marx and Engels: Volume 1 [M] Beijing: People's Publishing House, 2009:134567

2. Speech at the Commemoration of the 200th Anniversary of Marx's Birth [N] People's Daily, May 5, 2018 (002)

3. Compilation of documents of the 20th National Congress of the CPC Beijing: People's Publishing House, 2022:16

Захаров Вячеслав,
аспірант кафедри філософії,
Інститут соціально-гуманітарних технологій,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

КУРАТОР ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: РОЛЬ ЛЮДИНИ У ТЕХНОЛОГІЧНУ ДОБУ

Зараз ми перестаємо бути лише творцями, винахідниками чи користувачами інструментів, які самі ж створили. Ми стаємо сусідами нових форм “розуму”. Поява та розвиток Штучного інтелекту (ШІ) ставить перед людиною питання про самотність, етику та відповідальність. Ким ми є поруч з ШІ? Класично задача людини у сфері технологій полягала у створенні й контролі над винаходами. Але сьогодні, технологія настільки міцно вкоренилася в людському бутті, настільки розширилася, що стала продовженням “людської руки” та самоіснуючою (самонавчальною) системою. Функції ШІ полягають не лише у виконанні поставлених завдань, роботі згідно з простими алгоритмами. Усе набагато масштабніше та глибше. Автоматизація процесів за рахунок використання ШІ робить керівника/творця доглядачем/спостерігачем складних систем, що мають власну динаміку.

Літом 1956 року протягом двох місяців йшов Дортмундський семінар на якому було вперше визначено поняття “Штучний інтелект”: це наука і техніка створення інтелектуальних машин, особливо інтелектуальних комп’ютерних програм. [1, с. 20]. Досліджуючи визначення штучного інтелекту, Баранов зазначає, що в оксфордському словнику вже підкреслюється розумовий процес людини “штучний інтелект — це теорія, розробка комп’ютерних систем, здатних виконувати завдання, які зазвичай вимагають людського інтелекту, таких як візуальне сприйняття, розпізнавання мови, прийняття рішень і переклад між мовами.” [1, с.20]

Використання ШІ несе в собі певні загрози, які активно обговорюють на всіх політичних рівнях. По-перше, економічні та політичні фактори мають значний вплив на можливість використання ШІ менш розвинутими країнами, які можуть опинитися під загрозою від більш розвинутих країн. По-друге, системи ШІ можуть вступити в конкуренцію з людьми у будь-якій сфері життєдіяльності, що може призвести до економічних і політичних вибухів [3]. По-третє, проблеми можуть стосуватися порушення приватного життя (наприклад, викрадення особистих даних, використання роботів-шахраїв, переслідування людей, зламування систем безпеки, або ШІ почне самотійно приймати рішення).

І у такому світі, питання відповідальності займає особливе місце. Це може розглядатися як левінасівська відповідальність за Іншого. Розглядаючи проблему запровадження ШІ у сферу права, дослідники приходять до думки, що це неможливо. Суддя, втілюючи право на практиці, бореться з виявом несправедливості, відновлює гармонію існуючого порядку, порушеного людиною, шляхом прийняття справедливого рішення. [2, с.